1961

ମାର୍ଚ୍ଚ 30

ଏମ୍. ଏ. ରହମାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

(ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡକର, ଏ. କେ. ସରକାର,

କେ. ଏନ୍.ୱାଞ୍ଚୁ, କେ. ସି. ଦାସ ଗୁପ୍ତା

ଏବଂ ଏନ୍. ରାଜଗୋପାଳ ଆୟାଙ୍ଗର, ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ)

ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍- ଡିଲର ମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ- ଯଦି ସମ୍ବିଧାନର କ୍ଷମତାତୀତ କରେ- ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g)- ମାଡ୍ରାସ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ କର ବିଧାନ ବିକ୍ରୟ (ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଏବଂ ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ (ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ V / 1958)- ମାଡ୍ରାସ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ ବିକ୍ରୟ କରବିଧାନ ଅଧିନିୟମ (VI/1939) ଧାରା 3 ଏବଂ 4, ଉପଧାରା (1) ଏବଂ (4) ।

ମାଡ୍ରାସ୍ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ ବିକ୍ରି କର ବିଧାନ ଅଧିନିୟମ (ମାଡ୍ରାସ୍ VI/1939)କୁ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ମାଡ୍ରାସ୍ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ ବିକ୍ରି କର ବିଧାନ (ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଏବଂ ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ(ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ V /1958) ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନା ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଥିଲା ଏବଂ ଦେୟର ଦାୟିତ୍ୱ ବିକ୍ରୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କଠାରୁ ଟିକସ ଅଦାୟ କରାଯିବାକୁ ଅଛି ସେମାନଙ୍କୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଧାରା 4 (1) ରେ ଡିଲରଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଧାରା 4 (6) ରେ ପଞ୍ଜୀକରଣକୁ, ଏପରି କିଛି ଉଲ୍ଲଂଘନ ହେଲେ ବରଖାସ୍ତ କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଯିଏ ବ୍ୟବସାୟ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ତାଙ୍କୁ କେବଳ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ଯାହା ସେ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପାଇବେ । ହାଇଦ୍ରାବାଦରେ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ଡିଲର ଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉକ୍ତ ଧାରା 4 ର ଉପଧାରା (1) ଏବଂ (6)ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏହି ଆଧାରରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ ଏପରି ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ବାତିଲକରଣ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନଥିଲା । ବିଶେଷ କରି ଯେହେତୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ରଦ୍ଦ ହେବା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ତେଣୁ ଏହା ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଥିଲା ଏବଂ ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା

କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ର ଉପଧାରା 1 ଏବଂ 4 ଏବଂ ଧାରା 26 ଆଧାରରେ ପ୍ରଣିତ ନିୟମ 14 କୁ ଏକ କ୍ଷମତାତୀତ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଉ ।

ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଯେ ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 4 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାମ୍ବିଧାନିକ ଥିଲା । ଆଇନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଡିଲର ମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା, ପଞ୍ଜୀକରଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଉପରେ ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଜାଣିଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ।

ଟିକସ ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା କିମ୍ବା ଜାଲିଆତି କରି ଏହାକୁ ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜୀକରଣ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଧାରା 4 (6) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଥିଲା ଯାହା ରାଜ୍ୟକୁ ଏହାର ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ କରିବାରେ ତୁରନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ ସକ୍ଷମ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଥିଲା । କିଛି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯୋଗୁଁ ଜଣେ ଡିଲରଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇପାରେ, ତେଣୁ ପଞ୍ଜୀକରଣକୁ ବାତିଲ କରିବାର ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 19 (1) (g) ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନୁହେଁ ।

ନରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1960] 2 ଏସ୍.ସି.ଆର. 375, ମାମଲା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 145 ଏବଂ 149 ରୁ 158/1959 ।

ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ।

ସର୍ଦ୍ଦାର ବାହାଦୁର, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ସି. କେ. ଡଫ୍ଟାରୀ ଭାରତର ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ, ଆର. ଗଣପଥି ଆୟାର ଏବଂ ଟି. ଏମ.* ସେନ ।

1961. ମାର୍ଚ୍ଚ, 30ରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1961
ଏମ୍. ଏ. ରହମାନ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ
ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ୱାଞ୍ଚୁ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ୱାଞ୍ଚୁ:-ଏହି ଏଗାରଟି ଆବେଦନ ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉତ୍ଥାପନ କରେ ଏବଂ ଏଗୁଡିକର ଏକତ୍ର ସମାଧାନ କରାଯିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଏଗୁଡ଼ିକ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ହାଇଦ୍ରାବାଦରେ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ଡିଲର ଅଟନ୍ତି । 1949 ମସିହାରେ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ ବିକ୍ରି କର ବିଧାନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂଖ୍ୟା XXIV/1358 (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆଇନ କୁହାଯାଏ) ଫାସଲୀକୁ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧୀନରେ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ୍ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ଖୁଚୁରା ଡିଲର୍ ଭାବରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲେ । 1957 ମସିହାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଟିକସ ଲାଗୁ ଏବଂ ଆଦାୟ ଉପରେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ରଦ୍ଦ କରିବା ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଜବତ କରିବା ଏବଂ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସରଣରେ ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମେତ ଟିକସ ଆଦାୟ, ଦାବି ଏବଂ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯିବ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର ହେବା ପରେ ସେମାନେ ଭାବିଥିଲେ ଯେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ସମୟରେ ନିୟମର ଧାରା 3 କୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଛି ଏବଂ ତେଣୁ ସେମାନେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କଠାରୁ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଅବେଦନ ଗୁଡିକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାବେଳେ, ମାଡ୍ରାସ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ ବିକ୍ରି କର ବିଧାନ (ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଏବଂ ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ ସଂଖ୍ୟା V /1958 (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ଅଧିନିୟମ କୁହାଯାଏ) ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମାଡ୍ରାସ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ ବିକ୍ରି କର ବିଧାନ ଅଧିନିୟମ ସଂଖ୍ୟା VI/1939 ର ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶରେ କିଛି ସଂଶୋଧନ ସହିତ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିୟମାବଳୀକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମରେ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିୟମାବଳୀ ପରି ଡିଲରଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତଥା ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଡିଲରଙ୍କୁ ନୂତନ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନିୟମାବଳୀର ର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରୁଥିବା ଆବେଦନକୁ ଅଗଷ୍ଟ, 1958 ରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1958 ରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 1,1957 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 1958 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ ବିକ୍ରୟ ଦର୍ଶାଇ ଫେରସ୍ତ ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି

ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଫେରସ୍ତ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯାହା ବିଫଳ ହେଲେ ନିୟମାବଳୀର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବୋତ୍ତମ ରାୟ ଆକଳନ କରାଯିବ। ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ନିବେଦନ ଏହା ଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କଠାରୁ କୌଣସି ଟିକସ ଆଦାୟ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଟିକସ ଦାବି କରିବା କଠୋର ହେବ । ଏହା ପରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ରାୟ ଆକଳନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଟିକସ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦିଓ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ କିସ୍ତିରେ ପୈଠ କରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କିସ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ ଟିକସ ଜମା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅକ୍ଟୋବର 1959 ରେ ସେମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବାତିଲ କରିବାକୁ ଧମକ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବାତିଲ ସମ୍ପର୍କିତ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ତୁରନ୍ତ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଏହି ଆଧାରରେ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏପରି ବାତିଲ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 19 (1) (g) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଥିବା ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୪ର ଉପ-ଧାରା (1) ଏବଂ (6) ଏବଂ ଏଥି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଧାରା 14 ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g) କ୍ଷମତାତୀତ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଉ ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଏହାର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉ ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧୀତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (g) ଅନୁଯାୟୀ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକାର ଉପରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ସେଗୁଡିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଧ ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଠାରୁ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିନଥିବା ଅଭିଯୋଗଟି ମିଥ୍ୟା ଅଟେ ।

ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡିକ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ରାଜସ୍ୱର ପାଇଁ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ଟିକସ ଲାଗୁ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 ହେଉଛି ସଂଜ୍ଞା ଧାରା । ଧାରା 3 ହେଉଛି ଅର୍ଥଦାବି ଧାରା ଏବଂ ଏଥିରେ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ସମସ୍ତ ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଥିବା ହାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଧାରା 4 (1) କୁ ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଉଛି:-

"ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇନାହାନ୍ତି ତେବେ ଏହା ଅଧିନିୟମ ଲାଗୁ ହେବା ପରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ବ୍ୟବସାୟ ଜଣେ ଆମଦାନୀକାରୀ ଭାବେ କିମ୍ବା ପାଇକାରୀ କିମ୍ବା ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବେ ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ କରିବେ ନାହିଁ " ।

ଉପଧାରା (2) ଏବଂ (3) କେତେକ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ଉପଧାରା (4) ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି:-

"ଜଣେ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବେ ଆବେଦନକରି ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଏପରି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ କରାଯାଇପାରିବ, ଏବଂ ଟିକସ ପଇଠ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏପରି ପ୍ରତିଭୂତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିପାରନ୍ତି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେ ସମୟ ସମୟରେ ଦେୟ ପୈଠ କରିପାରିବେ" ।

ଉପଧାରା (5) ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଅନାବଶ୍ୟକ ଅଟେ, ଏବଂ ଉପଧାରା (6) ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ରହିଛି:-

"ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏପରି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥଗିତ କିମ୍ବା ବାତିଲ ଏହିପରି କାରଣ ପାଇଁ, ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ, କରାଯାଇପାରେ । "

ଅଧିନିୟମର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଧାରାଗୁଡ଼ିକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ଧାରା 26 ଉପରେ ଆଲୋକପାତ ନକରିଛୁ , ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ନିୟମ 14 ଯାହାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି, ତାହା ଧାରା 26 ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ଧାରା 4 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡିକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କି ନାହିଁ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ।

ଅଧିନିୟମର ବିବାଦୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଏହି ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ରାଜସ୍ୱ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଟିକସ ଲାଗୁ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଏବଂ ଦେୟ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ରଖାଯାଇଛି । ଅଧିନିୟମ 5 ଅନୁଯାୟୀ ସେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ଆକାଉଣ୍ଟ ବହି ରଖିବା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଧାରରେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏପରି ଫର୍ମରେ ଏକ ବିବରଣୀ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହିପରି ବିବରଣୀ ଏବଂ ଏହିପରି ବ୍ୟବଧାନରେ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇପାରେ । ବିବରଣୀ ସହିତ, ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ବିବରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବ ମାସରେ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ ବାବଦରେ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତେଣୁ ଯାହାଠାରୁ ଟିକସ ଆଦାୟ ହେଉଛି, ରାଜ୍ୟ ତାହାର ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବା ସକାଶେ ଧାରା 4 (1) ମୋଟର ସ୍ପିରିଟରେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ଡିଲରଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ଏପରି ପଞ୍ଜୀକରଣ ବିନା ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ କାହାଠାରୁ ଟିକସ ଅଦାୟ କରିବାକୁ ହେବ ତାହା ଜାଣିବା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଅସମ୍ଭବ ହେବ ।ତେଣୁ ଡିଲରଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଧାରା 4 (1) ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡିକ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଟେ, ଯଥା ରାଜ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହ ଟିକସ ଲାଗୁ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ କରିବା । ଏହା ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ଉପରେ ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନୁହେଁ ; ଯେକେହି ଏପରି ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାନ୍ତି, ସେ ଏପରି କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କୁ କେବଳ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯାହା ସେ ଉପଧାରା (4)ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପାଇବେ । ଏହି ଆବେଦନରେ ସେହି ଉପଧାରାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଆମେ ଏହା ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରି ଆଗକୁ ବଢୁଛୁ ।ତେଣୁ ଏହା ଅନୁସରଣୀୟ ଯେ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟରେ

1961
ଏମ୍. ଏ. ରହମାନ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ
ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ୱାଞ୍ଚୁ

ବ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ କେବଳ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯାହା ସେ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପାଇବେ, ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପଛରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଉପରେ ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଜାଣିଛି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ।ତେଣୁ ଧାରା 4 (1) ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତା ପ୍ରତି କରାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତି ବିଫଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ତା 'ପରେ ଆମେ ଉପଧାରା (6) ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରୁଅଛୁ, ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଉପଧାରା (1) ଅଧୀନରେ କୌଣସି ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏପରି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହିପରି କାରଣ ପାଇଁ, ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ସ୍ଥଗିତ କିମ୍ବା ବାତିଲ କରାଯାଇପାରିବ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ବିବାଦ ଏହି ଉପଧାରା ଉପରେ ଥିଲା । ସେମାନେ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ଏହି ଉପଧାରା ରାଜ୍ୟକୁ ଏକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଉପଧାରା (1) ସହିତ ପଠାଯାଇଥିବା ଏପରି ବରଖାସ୍ତର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାର ପଞ୍ଜୀକରଣ ବରଖାସ୍ତ ହୋଇଥାଏ , ସେ ମୋଟର ସ୍ପିରିଟର ବ୍ୟବସାୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେପରି ସେ ବରଖାସ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କରୁଥିଲେ । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଲୁପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ ବାତିଲ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବାର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅଟେ ।

ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଯଦି ଉପଧାରା (6) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରାଯାଏ, ତେବେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ପାଇଁ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ । ଅଧିନିୟମ 14 ଅଧୀନରେ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରାଯାଇ ପାରେ ଏବଂ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ସହିତ ଜଡିତ, ଯଥା, ଯେଉଁଠାରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ରର ଧାରକ (a) ଯଦି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟ ଟିକସ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ (b) ଜାଲିଆତି ଭାବରେ ଟିକସ ପ୍ରଦାନରୁ ଦୂରେଇ ରୁହନ୍ତି ।

ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ରଦ୍ଦ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଯଥାର୍ଥତା, ଆମ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟଟି ଯାହା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ କରାଯାଉଥିବା

ଏବଂ ତାଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉଥିବା ଟିକସର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଯେଉଁମାନେ ଦେୟ ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ସାର୍ବଜନୀନ ବକେୟା ଆଦାୟ ପାଇଁ ଆଇନରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି; କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହିପରି ମାମଲାରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରିବା ଟିକସର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପଇଠ କରିବାର ଆଉ ଏକ ପଦ୍ଧତି ଯାହା ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଶାସନର ସୁଗମ ଭାବରେ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ତେଣୁ ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ଆଦାୟ ଆଦେଶ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଆଉ ଏକ ବଳପୂର୍ବକ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ହେବା ଫଳରେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଠାରୁ ଅନ୍ୟ ବକେୟା ଅର୍ଥର ଅଦାୟରୁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଫଳାଫଳ ଆସିପାରେ, ବକେୟା ଟିକସ ପୈଠ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ବଳ ପୂର୍ବକ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରି ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ସେ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ସ୍ଥିତିରେ ନଥାଇପାରନ୍ତି । ତେଣୁ ଟିକସ ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା କିମ୍ବା ଜାଲିଆତି କରି ଏହାର ଦେୟରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହା ତୁରନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ପ୍ରଶାସନ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ କରିବାରେ ରାଜ୍ୟକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇପାରେ, ଏହି ତଥ୍ୟଟି ପଞ୍ଜୀକରଣ ରଦ୍ଦ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (1) (ଗ) ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉପରେ ଅଯୌକ୍ତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେବ ନାହିଁ । ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆମେ *ନରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ (1)* ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ:

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (5) ଏବଂ 19 (6) ଥିବା 'ପ୍ରତିବନ୍ଧକ' ଶବ୍ଦ 'ନିଷେଧ' ମାମଲା ଗୁଡିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ; ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅଧିକାରର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରୋଧ ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚେ, ସେତେବେଳେ ସେହି ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିଚାର କରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତାର ଆଧାର ପୂରଣ ହେଉଛି କି ନାହିଁ, ସେହି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିକାର କରାଯିବାକୁ ପଠା ଯାଇଥିବା ଅନିଷ୍ଟର ପ୍ରକୃତି, ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପ୍ରତିକାର ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନାଗରିକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତିର ଅନୁପାତ, ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ପାଇଁ ଫଳପ୍ରଦ ହେବାର ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଲାଭଦାୟକ ପ୍ରଭାବ, ଏବଂ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଲଗାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ

ଆବଶ୍ୟକତା ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରୁଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ପଡିବ ।

ଏହି ପରୀକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରିବା ପରେ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ହେବ, ଯଦିଓ ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ବ୍ୟବସାୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ, କାରଣ ଏହି ବାତିଲ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ପ୍ରଶାସନ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ରାଜସ୍ୱ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଟିକସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହୋଇଥାଏ । ଯଦିଓ ଅନ୍ୟଥା ବାତିଲ କରିବା ବିଷୟ ଯଥାର୍ଥ ଅଟେ ତଥାପି ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଚାର ରହିଛି ଯାହାକୁ ଆମେ ଶେଷରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା। ଯଦିଓ ଏହି ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଆଇନ ରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ଯାହା ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଟିକସ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଅଧିକୃତ କରେ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଯାହା ଘଟେ ତାହା ହେଉଛି ବିକ୍ରେତା ମୂଲ୍ୟରେ ଟିକସ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରନ୍ତି ଏବଂ ଏହିପରି ଏହାକୁ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତି । ତା 'ପରେ ବିକ୍ରେତା ରାଜ୍ୟକୁ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଫଳତଃ, ମୂଲ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରି, ବ୍ୟବସାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ କରିସାରିଛନ୍ତି ।ତେଣୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କାରଣରୁ ଯେଉଁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟତା ଉପୁଜିଛି, ତାହା ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯଥାର୍ଥ ଅଟେ ଏବଂ ସେ ଏହାକୁ ରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବାର କିମ୍ବା ଜାଲିଆତି କରି ଏହାର ଦେୟ ଏଡ଼ାଇବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳତା କିମ୍ବା ଏହାର ଦେୟକୁ ଏଡାଇବା ଜନିତ ପରିସ୍ଥିତି ଦୋଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଡିଲରଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଏହିପରି ମାମଲାରେ ଶୁଣାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ତାଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରିବା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ଅସମାନ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯାହା ସାଧାରଣ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ *ନରେନ୍ଦ୍ର କୁମାରଙ୍କ ମାମଲା (1)* ର *ଅନୁପାତ* ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୁଏ ଏବଂ ଧାରା 4 ର ଉପଧାରା (6)ଅଧୀନରେ ଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡିକ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 (6) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଥିଲା । ତେଣୁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଏ; କେବଳ ଏକକିତା ଶୁଣାଣି ଖର୍ଚ୍ଚ ରହିବ ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ମଦନ ମୋହନ ଭୂୟାଁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।